

VÝZKUM V PEDAGOGICKÉ PRAXI

Seminář II.

Mgr. Jana Obrovská, Ph.D.

- ▶ TÉMA
- ▶ VÝZKUMNÁ OTÁZKA
- ▶ HYPOTÉZY/PROMĚNNÉ
- ▶ DESIGN VÝZKUMU
- ▶ METODY SBĚRU DAT
- ▶ TYP VÝBĚRU VZORKU A JEHO VELIKOST
- ▶ PŘEDPOKLÁDANÝ POSTUP ANALÝZY DAT
- ▶ ČASOVÝ PLÁN PRACÍ (HRAMONOGRAM)
- ▶ (METODOLOGICKÉ LIMITY/OBTÍŽE STUDIE)

STRUKTURA NÁVRHU PROJEKTU VÝZKUMU

„Hypotéza: Jsou začínající učitelé aktivnější v přípravě na vyučování?“

- ▶ „Výzkumná otázka: Zjistit, jak učitelé vnímali své zapojení do „Seberefektivního klubu“ ve škole, konkrétně zda dokázali dále pracovat s kritickými připomínkami přijímanými od kolegů.“
- ▶ „Cílem této studie je najít společné prvky ve výuce v malotřídkách a navrhnout její zefektivnění. Výzkum spočívá v pozorování průběhu vyučování na několika malotřídkách, následné vyhodnocení a hledání společných prvků. Tyto výsledky bude možné aplikovat pro přípravu výuky začínajících pedagogů. Ráda bych se dozvěděla více o učitelství v malotřídkách.“

VÝZKUMNÁ OTÁZKA VERSUS CÍL

- ▶ „Výzkumný cíl: Věnují se začínající učitelé více přípravě na vyučování než zkušenější učitelé?“
- ▶ „Hypotéza: Jsou začínající učitelé aktivnější v přípravě na vyučování?“
- ▶ „Výzkumná otázka: Náhled na strategie řízení třídy v několika rovinách“
- ▶ „Cílem práce je zjistit více o názorech osob dokončujících studium na pedagogické fakultě, zjistit, co je na povolání učitele láká nebo naopak, proč považují učitelské povolání za nepřitažlivé.“
- ▶ *Končí otazníkem na rozdíl od výzkumného cíle, který má formu oznamovací věty*
- ▶ *Dokument z webu Katedry pedagogiky*

VÝZKUMNÁ OTÁZKA VERSUS CÍL

- ▶ PŘÍPADOVÁ STUDIE
- ▶ AKČNÍ VÝZKUM
- ▶ FENOMENOLOGIE
- ▶ ZAKOTVENÁ TEORIE
- ▶ ETNOGRAFIE

V žádném projektu se neobjevilo.....

DESIGN VÝZKUMU

- ▶ „Metodologie spočívá v pozorování určitého souboru vyučování v malotřídkách se zaměřením na předem stanovené oblasti.“
- ▶ „Dotazování“
- ▶ *rozhovor (ne/strukturovaný, hloubkový), pozorování, dotazník nebo kombinace různých metod*

METODY SBĚRU DAT

- ▶ „Základní školy ve městě Znojmo, výběr učitelů působících 1-3 roky.“
- ▶ *Rozdíl mezi záměrným a náhodným výběrem*

TYP VÝBĚRU VZORKU A JEHO VELIKOST

- ▶ **Prostý náhodný výběr** – „metoda klobouku“ – očíslováme všechny členy populace, z níž vytváříme vzorek, a použijeme generátor náhodných čísel (existují programy, kam můžeme přesně nastavit, v jakém rozmezí se náhodná čísla mají generovat - např. v rozsahu 1-300, pokud má naše populace 300 členů). Vybereme tolik čísel a podle nich i osob ze seznamu, kolik potřebujeme mít ve vzorku.
- ▶ **Systematický výběr** - ze seznamu je vybrán každý n-tý člen. Číslo n získáme tak, že vydělíme velikost populace velikostí vzorku. Aby byl postup skutečně náhodný, tak první člen, od něhož budeme vybírat každý n-tý člen, musí být vybrán náhodně. Seznamy nesmí být řazeny podle nějakého systematického kritéria.
- ▶ **Náhodný stratifikovaný výběr** - populace je rozdělena do skupin podle homogenního kritéria a v rámci těchto skupin je uplatněn prostý náhodný výběr nebo systematický výběr
- ▶ **Vícetupňový náhodný výběr** - jde o výběr prováděný ve dvou krocích. Nejprve jsou náhodně vybrána nějaká přirozeně existující uskupení a potom z těchto uskupení jsou náhodně vybírány jednotlivé členy. V tomto postupu je podstatné dodržet náhodnost i např. ve fázi výběru osoby v domácnosti (to je zpravidla úkol tazatele), ten by si mohl chtít usnadnit práci tím, že bude vybírat osobu, která je zrovna v dosahu.

TYPY NÁHODNÉHO VÝBĚRU

- ▶ **Kvótní výběr** - imituje ve struktuře vzorku známé vlastnosti populace. Kvótní výběr se většinou omezuje jen na několik málo proměnných, zpravidla pohlaví, věk, povolání, dosažené vzdělání apod.
 - ▶ **Účelový výběr/Záměrný** – je založen na úsudku výzkumníka o tom, co by mělo být pozorováno a co je možné pozorovat
 - ▶ **Samovýběr/Anketa** - odpovídá ten, kdo má zájem. Je problematická, protože u ní nejsme schopni určit, pro jakou populaci jsou naše závěry platné (problém zkreslení samovýběrem)
 - ▶ **Sněhová koule** - je založena na postupu, při kterém nás původní informant vede k dalším informátorům. Tato technika je explicitně účelová a používá se zejména v kvalitativním výzkumu, případně v případě, že zkoumáme populace, které existovaly přechodně (např. účastníci nějaké události apod.).
- U nepravděpodobnostních výběrů je velké omezení pro generalizaci našich závěrů. Nesmíme předstírat, že jsou naše závěry platné pro „každého ve vesmíru.“

VÝBĚRY NEZAJIŠŤUJÍCÍ REPREZENTATIVITU

- ▶ „Data budou analyzována kvantitativní i kvalitativní analýzou a následnému kódování s ohledem na výzkumné otázky.“
- ▶ „Rozhovor“
- ▶ *Obsahová/tematická analýza, diskursivní analýza, kódování (např. podle principů zakotvené teorie), statistická analýza dat*

ANALÝZA DAT

- ▶ „Neomezené zkoumání strategií, které se stále vyvíjí. Odhadem v řadě let. Vyhledání informací, zpracování dat, studium, vyhledání kvalifikovaných respondentů s dlouhodobými zkušenostmi, účast na jejich výuce v dlouhodobějším rázu, pozorování, vyhodnocení, otevřený rozhovor se zkoumaným pedagogem, zpracování dat, vyhodnocení, způsob aplikace strategie do vlastní výuky, sebereflexe, zpracování dat, závěr “
- ▶ *rozvaha nad časovými, ekonomickými a organizačními aspekty výzkumu, může mít formu odrážek*

ČASOVÝ PLÁN PRACÍ

- ▶ Stručnost projektů – je třeba více rozpracovat, zdůvodnit (např. způsob výběru respondentů), konkretizovat
- ▶ Vágnost, neurčitost
- ▶ Co dělat dále?
- ▶ Jako bod projektu přidáme, zda-li se jedná o kvalitativní, nebo kvantitativní výzkum – z projektů to není jasné
- ▶ Nezapomeňte na design výzkumu
- ▶ Jasně strukturovat a odlišit jednotlivé body projektu výzkumu (např. nezahrnout informaci o metodách a vzorku do jednoho bodu/odstavce)
- ▶ Uveďte konkrétně kolik respondentů budete zkoumat, na kolika místech (např. školách), jak přesně je vyberete (popište navržený způsob výběru)
- ▶ Rozsah projektu **minimálně 2 normostrany, maximálně 4 normostrany**

OPAKUJÍCÍ SE CHYBY A JAK SE JICH VYVAROVAT

REŠERŠE

The image features a solid blue background with a gradient from light blue at the top to a darker blue at the bottom. In the center-left, the word "REŠERŠE" is written in a white, sans-serif font. In the bottom right corner, there are several thin, white, parallel lines that create a sense of motion or a stylized graphic element.

- ▶ Zkontrolujte citování v rešeršních tabulkách podle APY
 - ▶ Zkontrolujte, jestli se jednotlivé studie skutečně týkají zvoleného tématu
 - ▶ Zkontrolujte, jestli se všechny studie týkají toho stejného tématu
 - ▶ Zkontrolujte metody – jde skutečně o metody sběru dat?
-

- ▶ Jednotná citační norma podle APA
- ▶ https://journals.muni.cz/public/journals/10/pokynyproautorydlea_pa_151113_pedor.pdf
- ▶ <http://www.phil.muni.cz/wupv/home/studium/citacni-norma-apa>

CITACE PODLE APY